

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu.....	3
2	Obecná charakteristika školy.....	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky.....	7
3.2	Životospráva.....	8
3.3	Psychosociální podmínky.....	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	9
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	10
3.7	Spoluúčast rodičů.....	11
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	13
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	13
4	Organizace vzdělávání.....	14
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	16
5.1	Zaměření školy.....	16
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	17
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	17
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	18
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	19
6	Vzdělávací obsah.....	20
6.1	Integrované bloky.....	20
6.1.1	Forma vzdělávání: Denní.....	20
6.1.2	Forma vzdělávání: Denní.....	45
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	45
6.3	Dílčí projekty a programy.....	45
7	Systém evaluace.....	48

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Dobrý začátek

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola, Třemošnice, okres Chrudim

SÍDLO ŠKOLY: Brigádnická 316, Třemošnice, 53843

KONTAKTY:

e-mail: mskola@ms-tremosnice.cz

web: ms.tremosnice.cz

REDIZO: 669000116

IČO: 70989184

IZO: 169000125

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Bc. Ludmila Marková

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. Bc. Ludmila Marková, Hana Holendová a kolektiv učitelek

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Město Třemošnice

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Náměstí Míru 451

538 43 Třemošnice

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2021 -31. 8. 2024

VERZE ŠVP: 1

ČÍSLO JEDNACÍ: MSTR 25/21

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 25. 8. 2021

.....

ředitel školy

Mgr. Bc. Ludmila Marková

.....

Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 111/4

Počet tříd: 4

Počet pracovníků: 15

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Třemošnice je malé městečko pod Železnými horami s jednou mateřskou školou v obci. Vzhledem k tomu, že naše mateřská škola poskytuje předškolní vzdělávání všem dětem z katastrálního území obce Třemošnice, koncipujeme školní vzdělávací program s širokou vzdělávací nabídkou, aby v ní každé dítě mohlo nalézt příležitosti k rozvíjení silných stránek své osobnosti i možnosti ke kompenzaci případných slabých míst.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Naše mateřská škola byla postavena v roce 1977 jako trojtřídní zařízení pavilónového typu. V roce 1996 byla provedena rekonstrukce objektu a hospodářská budova byla přestavěna na další třídu, takže nyní jsou v provozu čtyři třídy.

Areál mateřské školy zahrnuje 3 budovy propojené spojovací chodbou. Ve dvoupodlažní budově jsou umístěny dvě třídy Sluníčko a Hvězdička, každá na jednom podlaží, ve druhé budově je další třída Jahůdka a ve třetí budově se nachází třída Beruška, kuchyň školního stravování a ředitelna. Součástí areálu je i oplocená zahrada mateřské školy.

V roce 2014 proběhla rekonstrukce budovy - výměna oken a dveří, zateplení, rekonstrukce střechy a výměna plynových kotlů. Fasáda byla nazdobena krásnými obrázky.

V roce 2016 byla provedena rekonstrukce umýváren a sociálního zařízení pro děti ve třídách Hvězdička a Sluníčko a v roce 2017 rekonstrukce umýváren a sociálního zařízení pro děti ve třídě Jahůdce, kde došlo i k rekonstrukci podlahy ve třídě.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Věcné podmínky

Každá třída mateřské školy má samostatný vstup, šatnu, umývárnu, WC a vlastní třídu, která je rozdělena na dvě části. Část místnosti je vybavena kobercem a část zatepleným linoleem a stolečky. Ve třídách jsou hrací koutky např. výtvarný, dopravní, prodejna, kuchyňka, pokojíček a další, ve kterých se děti mohou věnovat skupinovým i individuální aktivitám.

Starý dětský nábytek ve třídách byl postupně vyměněn. Byly zakoupeny stolečky s nastavitelnou výškou i nové židličky různých velikostí. Nové skříňky na hračky jsou policového a kontejnerového typu, takže hračky jsou dětem snadno dostupné a mohou je samy snadno uklízet. Dětské pokojíčky s veselými motivy a krásné kuchyňské linky motivují děti k námětovým hrám.

Hračky, pomůcky a materiály k rozmanitým aktivitám a hrám dětí učitelky ve třídách průběžně doplňují a obměňují a většinou jsou samostatně dostupné dětem.

Dětské výtvarné a ruční práce jsou vystavovány v šatnách, na oknech, ve třídách i na schodišti a tvoří aktuální výzdobu mateřské školy.

Součástí mateřské školy je zahrada, která je vybavena třemi pískovišti, průlezkovou pyramidou se skluzavkou, sestavou Sára se skluzavkou, třemi domečky, dvěma kuchyňkami a třemi pružinovými houpačkami. Pískoviště jsou zastíněna pergolami s umělohmotným zakrytím. Vybavení ke hrám na zahradu je postupně vyměňováno a doplňováno. Každá třída má k dispozici odrážedla, pro jejich jízdu jsme rozšířili chodníček na zahradě, a další vybavení k pohybovým aktivitám - kolochocky, molitanové oštěpy, míče

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Prioritou je nyní pro nás úprava zahrady, která by se dala lépe využít ke hrám dětí. Nyní připravujeme první krok k její úpravě, a sice přebudování stávajícího nefunkčního betonového brouzdaliště v mlhoviště s povrchem 4 soft a využití svahu na zabudování skluzavky.

3.2 Životaspráva

Dětem zajišťuje plnohodnotnou a vyváženou stravu školní jídelna, která sídlí v budově mateřské školy. Děti mají možnost kdykoliv se ve třídě napít podle potřeby.

Mají k dispozici dětský nápojový barel s vodou nebo termokonvici s čajem. Učitelky dbají na dostatečný příjem tekutin u dětí. Děti nejsou násilně nuceny do jídla.

Pravidelný denní rytmus a řád zajišťuje denní režim (příloha č. 1), který je flexibilní a umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku (dle počasí, kvality ovzduší). Zpravidla 2 hodiny podle klimatických podmínek.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i ve třídě.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. děti, které neusnuly, vstávají a věnují se klidným činnostem a hram, aby nevbudily kamarády). Donucovat děti ke spánku na lůžku je nepřipustné.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

Budeme pokračovat v nastaveném trendu kvalitní životasprávy.

3.3 Psychosociální podmínky

Všechny pracovnice mateřské školy společně usilují o to, aby se děti i dospělí v prostředí mateřské školy cítili dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci.

Pedagogové se snaží respektovat potřeby dětí a napomáhat v jejich uspokojování. Předškolní vzdělávání ve třídách organizují tak, aby děti nebyly neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem.

Všechny děti mají rovnocenné postavení. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřipustné. Pedagogická práce směřuje k tomu, aby volnost a osobní

svoboda dětí byla dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád.

Učitelky se budou vyhýbat negativním slovním komentářům a budou podporovat děti v samostatných pokusech, budou dostatečně chválit a pozitivně hodnotit.

Pedagogové pracují na tom, aby ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi panovala vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. K tomu nám pomáhá i další vzdělávání pedagogických pracovníků. Zvláště ve vztazích učitelka – rodič je potřeba mnoho trpělivosti, taktosti a pochopení.

Ve všech třídách se učitelky snaží uplatňovat pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte.

Učitelky se věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí viz i MPP).

3.4 Organizace chodu

Denní řád je pružný, umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Děti nacházejí ve třídě potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Pokud děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny v pracovních náplních, ve školním řádu, v organizačním řádu, v provozním řádu, v ŠVP a v dalších dokumentech.

Je vytvořen funkční informační systém. Pedagogická rada je poradním orgánem vedení mateřské školy. (Příloha č. 2.)

Styl řízení je založen na participaci a týmové spolupráci.

Ředitelka se snaží o vytváření ovzduší vzájemné důvěry a respektování, podporuje tvořivou samostatnou práci. Vyhodnocuje práci všech zaměstnanců a pozitivně zaměstnance motivuje.

Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby. Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, se základní školou, s pedagogicko psychologickou poradnou, s praktickými lékaři pro děti a dorost apod.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všechny učitelky i asistentky pedagoga, které pracují v mateřské škole, mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

Učitelky se ve všech třídách překrývají každý den minimálně v rozsahu dvou a půl hodin.

Pedagogické pracovnice se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně a získané poznatky uplatňují v praxi.(příloha č. 3).

V březnu 2013 jsme získali (po tříletém studiu celého pedagogického týmu) certifikát akreditované vzdělávací instituce Alfa Human Service s názvem Mateřská škola přátelská k dětem a rodičům. V roce 2016 jsme certifikát obhájili a prodloužili jeho platnost. Všechny zaměstnankyně využívají získané poznatky a dovednosti v každodenní praxi.

Šest učitelek úspěšně absolvovalo kurz pro logopedické asistentky a získaly osvědčení Logopedický asistent – primární logopedická prevence ve školství. Paní učitelka Eva Lehká vede logopedický kroužek Logohrátky a logopedické chvílky se staly součástí předškolního vzdělávání přímo ve třídách.

Prioritou pro další vzdělávání pedagogických pracovníků je oblast používání výpočetní techniky (Teamsy, Inspis ...) a její využívání při předškolním vzdělávání, přípravě na pedagogickou práci, její administraci i komunikaci s rodiči.

Ředitelka podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů.

Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem.

3.7 Spoluúčast rodičů

Usilujeme o to, aby ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panovala oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a spolupráce fungovala na základě partnerství.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, vstupovat do tříd. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Veškeré informace posílají paní učitelky rodičům na emailovou adresu, kterou rodiče uvedli. Projeví-li zájem, mohou se podílet při plánování programu mateřské školy apod. (Podrobnější informace v příloze č. 4.)

Učitelky se domlouvají s rodiči o společném postupu při výchově a vzdělávání jejich dítěte. Dvakrát do roka jsou rodiče pozváni do mateřské školy na individuální konzultaci, která se koná za přítomnosti obou učitelek ze třídy a ředitelky.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, diskrétně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě.

Mateřská škola úzce spolupracuje s Klubem rodičů při MŠ Třemošnice, který pomáhá kromě jiného rozšiřovat možnosti sportovních, výtvarných, kulturních a jiných aktivit pro děti.

Za základ naší úspěšné práce, poskytování kvalitního předškolního vzdělávání, považujeme dobrou spolupráci s rodiči.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

RVP PV je základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti speciálními vzdělávacími potřebami. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit realizaci všech stanovených podpůrných opatření. Zpravidla se jedná o:

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu,

- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy

přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními ...

Bylo by dobré, kdyby v mateřské škole pracovala učitelka se vzděláním v oblasti speciální pedagogiky. Je potřeba stávající učitelky motivovat k dalšímu vzdělávání v této oblasti, zvláště pak v souvislosti s postižením dítěte, které mají v aktuální době ve třídě.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka je poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy.

Pokud jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Pokud má mateřská škola 1 - 3 děti cizice v povinném předškolním vzdělávání, bude jim poskytována individuální jazyková podpora v rámci vzdělávacích činností dle školního vzdělávacího programu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

V případě doporučení ŠPZ a žádosti zákonného zástupce dítěte o sestavení individuálního vzdělávacího plánu, učitelky ve třídě (pokud zákonný zástupce podepsal informovaný souhlas) ve spolupráci se zákonným zástupcem dítěte a podporou ŠPZ vyhotoví individuální vzdělávací plán dítěte s mimořádným nadáním. IVP vypracují učitelky bez zbytečného odkladu po obdržení doporučení ŠPZ a žádosti rodičů, nejpozději však do tří měsíců. Učitelky ve třídě průběžně vyhodnocují, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V současné době nenavštěvují mateřskou školu děti mladší tří let a vzhledem velké k naplněnosti tříd zřejmě ani v průběhu dalších tří let nebudeme mít kapacitní prostor k přijímání dvouletých dětí. V současné době neodpovídají ani podmínky v mateřské škole podmínkám ke vzdělávání dvouletých dětí. V případě, že by měly být do mateřské školy umístěny dvouleté děti, je zapotřebí k jejich vzdělávání vytvořit podmínky bezpečnostní, hygienické, psychosociální, věcné(materiální) i personální, včetně úpravy organizace vzdělávání a obsahu vzdělávání.

4 Organizace vzdělávání

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Počet dětí a skladba tříd

třída	typ třídy
„BERUŠKA“ I.	věková skupina dětí převážně 3 - 4 letých, adaptace na MŠ, osamostatňování, základní návyky, všestranné rozvíjení
„JAHŮDKA“ 2/C	věková skupina dětí převážně 3 - letých, adaptace na MŠ, osamostatňování, základní návyky, všestranné rozvíjení
„HVĚZDIČKA“ 2/A	věková skupina dětí převážně 4 - 6 letých směřování ke klíčovým kompetencím, příprava na školu
„SLUNÍČKO“ 2/B	věková skupina dětí převážně 4 - 6 letých směrování ke klíčovým kompetencím, příprava na školu

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Do tříd Jahůdka a Beruška jsou na přání rodičů zařazeny nejmenší děti, které nastupují do mateřské školy a znají se z Rodinného centra Třemánek nebo dětské skupiny Sport KIDS.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení dvou učitelů v každé třídě je zajištěno při pobytu venku, při specifických činnostech, při individuálním či skupinovém vzdělávání, nejvíce u nejmenších dětí.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Do mateřské školy přijímá děti ředitelka mateřské školy v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy vypracovává ředitelka MŠ – Mgr. L. Marková a zveřejňuje je na webových stránkách MŠ před zápisem.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Individuální vzdělávání dítěte

Zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že bude individuálně vzděláváno. Má-li být dítě individuálně vzděláváno převážnou část školního roku, je zákonný zástupce dítěte povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku.

Ředitelka mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno.

Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání.

Způsob ověření: cílený rozhovor s dítětem v mateřské škole, včetně plnění úkolů odpovídajících RVP PV. Zákonný zástupce dítěte přinese s sebou kresby dítěte, včetně kresby lidské postavy.

Termín ověření: první čtvrtek v listopadu; náhradní termíny: druhý a třetí čtvrtek v listopadu.

Ředitelka mateřské školy ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistil účast dítěte u ověření

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

1. Charakteristika školního vzdělávacího programu

DOBRY ZACÁTEK

Socializační funkce mateřské školy – základní filozofie školy

Naše mateřská škola při realizaci vzdělávacího programu akcentuje nenahraditelnou specifickou funkci mateřské školy – funkci socializační, která spočívá v rozvoji sociální stránky dětské osobnosti. Předškolní dítě, od čtvrtého roku výš, za normálních okolností překračuje i psychicky hranice rodiny a přidává k vědomí vlastního já (ke své identitě) vztah ke „své generaci“, tj. k druhým dětem, k jedincům s týmiž potřebami, týmiž zájmy a týmiž nároky. Mateřská škola poskytuje příležitosti k vytváření přiměřených vzorců sociálního chování. Při sociální interakci s vrstevníky, ve vztahu rovný s rovným, se děti učí vzájemnému respektování, úctě, ohleduplnosti, tolerantnosti a spolupráci. V předškolním období se u dítěte vytváří základní postoj ke světu, charakterizovaný základní důvěrou či nedůvěrou. Dítě s pozitivními sociálními zkušenostmi je ve svém vztahu k životu, sobě samému a druhým lidem otevřené, optimistické a naopak. Mateřská škola dává jedinečnou příležitost k utváření dobrých základů pro pozdější vývoj pro-sociálních vlastností či postojů dítěte. V tomto smyslu platí, že děti, které v předškolním věku nemají možnost do mateřské školy chodit, jsou určitým způsobem ochuzovány.

Školní vzdělávací program Dobrý začátek je zpracován pedagogickým sborem na základě Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a je pro všechny pracovnice mateřské školy závazný.

Základní principy vzdělávacího programu

- Aby se dítě mohlo zdravě rozvíjet a učit, musí se cítit spokojené a v bezpečí.
- Dítěti předškolního věku je vlastní učit se na základě prožitku a zkušenosti, prostřednictvím činností.
- Vzdělávání by mělo být pro dítě činností přirozenou a nenásilnou, jeho učení by mělo probíhat spontánně. Znamená to stavět na vnitřní motivaci dítěte a jeho osobní aktivaci. (Profesionalita pedagoga spočívá v tom, že děti jeho vedení nepocítují jako nátlak.)
- Učitelka dbá na rovnováhu mezi řízením činností dětí, nepřímou účastí na jejich spontánních aktivitách a využíváním spontánně vzniklých situací.
- Cíle předškolního vzdělávání jsou orientovány k dítěti a směřují k tomu, aby děti získaly dobré základy do života i pro další vzdělávání. Osobnostní orientace je vyvážena sociálními zřeteli, protože právě předškolní věk je z hlediska socializace dítěte a jeho

společenské adaptace obdobím klíčovým. Mateřská škola jako první společenské mimorodinné prostředí, do kterého dítě vstupuje, je v tomto směru pro dítě a jeho život ve společnosti nezastupitelná.

- Každé dítě je vnímáno jako jedinečná bytost, která má své individuální možnosti a své potřeby. Jeho vzdělávání by mělo mírou i kvalitou odpovídat jeho osobním možnostem a potřebám.
- Obsah vzdělávání vychází ze života dětí a z prostředí, ve kterém vyrůstají.
- Učitelka zajišťuje prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k aktivnímu rozvoji a učení dětí.
- Každé dítě má možnost prožívat uspokojení z úspěchu a z překonávání překážek, aby se sama vnímalo jako plnohodnotného a schopného jedince, který je svým okolím uznáván a přijímán.
- Předškolní vzdělávání se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Cíle vzdělávacího programu Dobrý začátek

Cílem vzdělávacího programu Dobrý začátek je rozvíjet všestranně celou dětskou osobnost takovým způsobem, aby dítě na konci svého předškolního období, v rozsahu svých osobních předpokladů získalo:

- věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost
- základy kompetencí důležitých pro jeho další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání
- základy pro zdravé sebevědomí a sebejistotu, pro schopnost být samo sebou a zároveň se přizpůsobit životu v sociální komunitě, v kulturní a multikulturní společnosti
- základy pro celoživotní učení
- základy pro schopnost jednat v duchu základních lidských a etických hodnot

Cílem všech pracovníků Mateřské školy v Třemošnici je vytvářet takové podmínky pro realizaci školního vzdělávacího programu, aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých základů do života i vzdělávání. Jde nám o to probouzet v dítěti aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, i odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Přístupy, formy a metody práce

Program Dobrý začátek realizujeme formou integrovaného vzdělávání, jehož smyslem je rozvíjet celou osobnost dítěte a umožnit dítěti vytvářet si reálný obraz světa. Cíle, jimiž se vzdělávání řídí, vycházejí od dítěte, nikoli od obsahu. Integrované vzdělávání realizujeme vytvářením integrovaných tematických celků a jejich naplňováním na základě interaktivního učení, prožitkového učení, učení hrou a činností.

Metody vzdělávání:

Hlavní znaky prožitkového učení:

- spontaneita (vlastní puzení k činnosti)
- objevnost (pronikání do reality, radost z poznávání)
- komunikativnost (v oblasti verbální i neverbální)
- aktivita, tvořivost, konkrétní činnosti (manipulace, experimentování, hra)
- celostnost (účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér)

Prožitkové učení může být i řízené. (Aplikace podstaty na řízený proces.)

Specifickou formou předškolního vzdělávání je didakticky zacílená činnost, která je pedagogem přímo nebo nepřímo motivovaná, kterou dítěti nabízíme a v níž je zastoupeno spontánní a záměrné učení. Je založena na aktivní účasti dítěte omezující přijímání hotových poznatků, využívá zejména prožitkového a interaktivního učení; probíhá zpravidla v menší skupině či individuálně.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Podpůrná opatření prvního stupně slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání dítěte, u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v předškolním vzdělávání a spolupráce s rodinou dosáhnout zlepšení. Při zjištění obtíží vypracují paní učitelky plán pedagogické podpory (PLPP). Poskytování podpůrných opatření prvního stupně učitelky ve třídě průběžně vyhodnocují. Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP učitelky vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Neměli tomu tak, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (ŠPZ). Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až

pátého stupně na základě doporučení školského poradenské zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně poskytujeme pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Individuální vzdělávací plán (IVP) vyhotoví učitelky ve třídě bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ a žádost zákonného zástupce dítěte o vyhotovení individuálního vzdělávacího plánu. Učitelky ve třídě průběžně vyhodnocují, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Učitelky ve třídě úzce spolupracují s odborníky ve školských poradenských zařízeních a realizují všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí. Učitelky také spolupracují se zákonnými zástupci dítěte a při individuálních konzultacích (1x za dva měsíce) se vzájemně informují o probíhajícím předškolním vzdělávání dítěte.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola neposkytuje vzdělávání dětí od dvou do tří let.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Forma vzdělávání: Denní

6.1.1.1 Příroda kolem nás

Název integrovaného bloku	Příroda kolem nás
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování se zvířaty, rostlinami, ekosystémy - seznamování se změnami v přírodě - pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také poškozovat - rozvíjení úcty k životu ve všech jeho formách
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> - volně žijící zvířata u nás - hospodářská zvířata - domácí mazlíčci - exotická zvířata - roční období ve spojení s rostlinami - ekosystémy - ochrana přírody

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	všimát si změn a dění v nejbližším okolí
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj společenského i estetického vkusu	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj kooperativních dovedností	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. spolupracovat s ostatními
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) rozhodovat o svých činnostech ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje;	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům		předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	utvořit jednoduchý rým sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti sebeovládání	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	uvědomění si vlastního těla	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytváření základů pro práci s informacemi	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
má základní dětskou představu o tom, co je v	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou

6.1.1.2 Slavíme spolu

Název integrovaného bloku	Slavíme spolu
Oblast	Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s lidovými tradicemi, významnými svátky - seznamování dětí se světem duchovních hodnot, kultury a umění - posilování přirozených poznávacích citů - zvědavosti, zájmu, radosti z objevování - posilování prosociálního chování - radost z obdarovávání druhých - vytváříme povědomí o sounáležitosti s ostatním světem, lidmi, společností

Název integrovaného bloku	Slavíme spolu
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> - Mikuláš - Vánoce - masopust - Velikonoce - čarodějnice - Den matek

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	všimát si změn a dění v nejbližším okolí
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	<p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách</p>
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	<p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p>
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti sebeovládání	<p>zorganizovat hru</p> <p>prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p>
uplatňuje získanou zkušenost v praktických	osvojení si věku přiměřených praktických	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
situacích a v dalším učení	dovedností	(postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	uvědomění si vlastního těla	zachovávat správné držení těla
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat,	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	ale také poškozovat a ničit	odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření základů pro práci s informacemi	popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	pohody prostředí	nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

6.1.1.3 Tady žiji

Název integrovaného bloku	Tady žiji
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s místem a jeho nejbližším okolím - seznamování s pravidly BESIP - seznamování s protipožární ochranou - naše planeta Země
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> - Lichnice - Doubrava, Zlatý potok - Lovětínská rokle - Vápenka - dopravní hřiště u ZŠ - návštěva hasičské zbrojnice - Mezinárodní den dětí

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		první, poslední apod.)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání relativní citové samostatnosti	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	sledovat očima zleva doprava záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí poznat některá písmena a číslice, popř. slova

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých</p>	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
<p>odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých</p>	<p>rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí</p>	<p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p>
<p>rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit</p>	<p>osvojení si věku přiměřených praktických dovedností</p>	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
<p>průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím</p>	<p>rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)</p>	<p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)</p>
<p>se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim</p>	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>
<p>se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění</p>	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat,</p>	<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	ale také poškozovat a ničit	v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
má základní dětskou představu o tom, co je v	vytváření povědomí o mezilidských morálních	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	hodnotách	chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

6.1.1.4 Žijeme spolu, žijeme zdravě

Žijeme spolu, žijeme zdravě	
Název integrovaného bloku	
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	<ul style="list-style-type: none"> - seznamování dětí s novým prostředím MŠ - třídou, kamarády, personálem - postupná adaptace na živost ve škole, nové situace, jejich zvládnání - seznamování se základními pravidly chování a komunikace - rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních lidí - upevňování vztahu k rodině, rodinným příslušníkům, vážit si lidské práce - vnímání světa v jeho dění a řádu - seznamování dětí se situacemi - riziky, zvažování řešení z hlediska bezpečí - osvojování poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě - zdokonalování dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky, rozvíjení smyslů - vytváření zdravých životních návyků a zdravého životního stylu (zdravá výživa, pohyb, spánek, odpočinek) - seznamování s důsledky požívání některých látek pro zdraví, poznáváme, co mu škodí
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<ul style="list-style-type: none"> - chodím do školky - moje rodina - ten dělá to a ten zas tohle - co dělám celý den - společné chvíle s pohádkou - moje tělo - moje zdraví

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (řici, co bylo zajímavé, co je zaujalo) vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj kooperativních dovedností	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo		předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	rozvoj schopnosti sebeovládání	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	spolupracovat s ostatními

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	vytváření základů pro práci s informacemi	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	sledovat a vyprávět příběh, pohádku naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
sí uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	uvědomění si vlastního těla	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

6.1.2 Forma vzdělávání: Denní

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Třídní vzdělávací program si vytvářejí učitelky ve svých třídách postupně v průběhu školního roku a to tím způsobem, že si k integrovanému bloku z ŠVP naplánují týdenní nebo dvoutýdenní realizační téma a z integrovaného bloku si vyberou kompetence, které chtějí u dětí rozvíjet, dílčí cíle i očekávané výstupy, kterých chtějí u dětí dosáhnout. Při vytváření TVP používáme InspIS ŠVP, ve kterém je ŠVP zpracován. V každém týdnu jsou obsaženy dílčí cíle i očekávané výstupy ze všech pěti vzdělávacích oblastí. K tomu si připraví vzdělávací nabídku činností přímo i nepřímo motivovaných učitelkou. Při svém plánování dbají na to, aby do třídního vzdělávacího programu byl v průběhu školního roku zrealizován celý vzdělávací obsah uvedený v integrovaných blocích ŠVP. Přičemž je potřeba, aby vzdělávací nabídka pro děti byla diferenciovaná a individualizovaná podle jejich vývojové i individuální úrovně zralosti, jejich schopností, dispozic i zájmů.

6.3 Dílčí projekty a programy

Minimální preventivní program

MPP je zaměřený zejména na výchovu dětí ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Primární prevence sociálně patologických jevů usiluje o předcházení zejména rizikových jevů v chování dětí, jako je šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus, užívání návykových látek....

Minimální preventivní program realizují všechny třídy ve svých TVP. V integrovaných tematických celcích mají vhodným způsobem zařazeny činnosti, které vedou k získávání kompetencí podporujících zdravý životní styl po všech stránkách.

Celý MPP je uveden v příloze č. 5.

Školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Naše Země

EVVO představuje všestranné rozvíjení klíčových kompetencí v kontextu vzájemných vztahů mezi člověkem a životním prostředím, s důrazem na vyvážené působení nejen společenských, ale i přírodních faktorů. Jedná se o motivaci a poskytnutí příležitostí k dosažení znalostí, dovedností, postojů a návyků k ochraně a zlepšování životního prostředí, k utváření hierarchie životních hodnot slučitelných s udržitelným rozvojem, k smysluplnému jednání a tvořivosti ve prospěch životního prostředí, k udržitelnému způsobu života a udržitelným vzorcům chování jednotlivců, skupin i společnosti jako celku. EVVO je provázaná i s problematikou zdraví a zdravého životního stylu.

Základní vzdělávací cíle a výstupy školního programu EVVO

- A. děti mají získat zájem a kladný vztah ke všemu živému a neživému včetně sebe samých
- B. děti si mají osvojit základní sociální a environmentální návyky a dovednosti
- C. děti se učí samostatně a tvořivě myslet a jednat
- D. děti získávají prvotní informace o životním prostředí
- E. děti musí mít dostatek času k pozorování a prožitkům
- F. děti je nutné vychovávat příkladem
- G. učit děti šetřit energií (obnovitelné zdroje energie), vodou
- H. třídění odpadu s dětmi
- I. účastnit se i s dětmi EVVO programů – spolupráce s Ekocentrem PALETA

Výchovné a vzdělávací strategie, praktická realizace programu EVVO

V jednotlivých třídách učitelky zapracují (a označí zeleně) na začátku školního roku do třídních vzdělávacích programů, potažmo do integrovaných tematických celků dílčí vzdělávací cíle, činnosti a očekávané výstupy, které budou realizovat v průběhu celého školního roku a povedou k naplnění školního programu EVVO.

Vyhodnocení školního programu EVVO

Na konci školního roku do 15. července odevzdají učitelky písemné vyhodnocení programu EVVO za jednotlivé třídy školní koordinátorce EVVO a ta následně písemně vyhodnotí školní program EVVO a navrhne opatření a postupy na příští školní rok.

Doplňkové činnosti

Školní vzdělávací program Dobrý začátek jsme doplnili nabídkou zájmových aktivit nejen pro mimořádně nadané děti (příloha č. 6).

Projekt Těšíme se do školy realizujeme s předškolními dětmi. Systematicky (jedenkrát týdně) se zaměřujeme na oblasti, které děti potřebují rozvíjet pro dobrý vstup do první třídy základní školy (příloha č. 7).

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy				
Pedagogické vedení školy				
Kvalita pedagogického sboru				
Vzdělávání				
Vzdělávací výsledky				
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)				